

Дослідницька діяльність дітей на прогулянці

Усім відома природна допитливість дітей. Їм у всьому треба розібратися, дійти до самої суті предмета чи явища. І ми, дорослі, не маємо права позбавити їхній допитливий розум інформації для роздумів, формування вмінь і навичок, накопичення уявлень, сукупність яких складає основу природничих знань. Ураховуючи те, що характерні для дитячого віку можливості пізнання, тобто сенситивні періоди формування тих чи тих знань, умінь, навичок, обмежені у часі і не завжди збігаються з навчальним планом, природній інтерес до знань слід задовольнити з наймолодшого віку у формах, що сприймаються легко і цікаво.

Варто пам'ятати, що діти здатні сприймати істотні зв'язки та закономірності, що існують між явищами природи. Саме тому слід не лише постійно підтримувати природну цікавість дітей, а й створювати умови для прояву їхньої пізнавальної активності. Найліпше допитливість дітей задовольняють досліди, проведені у наближених до звичайних для них умов. А найголовніше, що лише за таких умов діти мають змогу самостійно виносити певні судження, робити власні висновки.

Завдання батьків та педагогів полягає у створенні сприятливих умов і ситуацій, які допоможуть залучити дітей до дієвого пізнання довкілля. Важливо, щоб допомога дорослих не обмежувала дитячу активність. Навпаки, варто розумно обмежувати свою участь і підказки з тим, щоб дати простір дитячій уяві та самостійності.

Софія Русова радила «не вчити вихованця, не давати готові знання, хоча б і початкові. А більш усього збудити духовні сили, розворушити цікавість». Тут доцільно опиратися на природничу допитливість. А вирішальну роль відіграє стимулююча праця вихователя, що організовує дослідно – пошукову діяльність. У ході дослідницько – пошукової діяльності вихователь спільно з дітьми може досліджувати явище чи об'єкт, змінювати умови їх існування, ситуації та засоби дослідження. Для дітей стає доступним те, що в об'єктивно існуючій природі не піддається спостереженню. З погляду на це можна виділити основну пізнавальну функцію пошуково – дослідницької діяльності – виявлення і демонстрація зв'язків, недоступних для органів чуття дитини. Адже пошуково – дослідницька діяльність передбачає розв'язування дошкільниками ситуацій за допомогою проведення дослідів, під час яких діти задівають свій чуттєвий досвід, самостійно аналізують результати, роблять умовиводи, пізнають сутність того чи того явища. Пізнавальна діяльність активізується під час проведення дослідів, експериментів. Досліди, неначе фокуси, викликають у дітей значний інтерес, бажання самостійно проводити їх. Дослідницька діяльність складається з кількох етапів, які потребують і творчого пошуку і мобілізації психічних зусиль у дитини.

I. Етап – постановка проблеми.

II. Знаходження або визначення шляхів її розв'язання

II. Розв'язання проблеми за допомогою практичних дій.

Проведення дослідів сприяє формуванню креативності, поліпшує комунікабельність, підвищує компетентність. Це в свою чергу, створює добрі умови для соціальної адаптації та емоційного комфорту.

Пошуково – дослідницька діяльність має величезне значення для майбутнього успішного навчання в школі. Адже під час дослідів при ознайомленні з об'єктами природи діти аналізують умови зовнішнього середовища і характерні властивості об'єктів природи і на підставі цього аналізу самостійно з'ясовують, які процеси відбуваються з цими об'єктами у природі. При цьому вони розширюють і уточнюють знання про властивості об'єктів природи, їх змінюваність, умови, за яких одні властивості переходять у інші тощо. Як наслідок, у результаті проведення дослідів у дітей формуються наукові уявлення про явища, що відбуваються у природі. Крім цього у них розвивається аналітико – синтетична діяльність, яка є основою навчальної діяльності.

Завдання дорослих, які організують пошуково – дослідницьку діяльність, – допомогти дітям;

- – Систематизувати та поглибити знання ;
- – Засвоїти нові способи пізнавальної діяльності;
- – Усвідомити причинно – наслідкові зв'язки, які недоступні для органів чуття дитини ;
- – Узагальнити власний досвід.